

Utanríkisráðherra - Bréfa- og málasafn Júlí 1947 - ágúst 1949.

Bjarni Benediktsson – Stjórnsmál – Utanríkisráðherra – Utanríkismál – Bréf - Aide-Memorie, 14. september 1947 - A.L.H. Elmquist - Edward Campion Acheson - Eggert Stefánsson - K. Bögholm - Magnús Sigurðsson - Thor Thors - Sveinn Benediktsson - Sendiráð Íslands Washington, 20. ágúst 1947 (vantar öftustu síðuna.)

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnsmálamaðurinn
Askja 2-10, Örk 1

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1. ágúst 1947.

Kæri vinur,

Ég þakka þér fyrir samvistirnar í sumar, fyrir bréfin sem ég hefi fengið frá þér og allt gamalt og gott.

Í sumar minntist ég á, að íhugunarvert væri, hvort við ættum að taka upp í U.N. óskir okkar um stækkun landhelginnar í einhverju formi. Ég hefi nú gert ráðstafanir til þess að þú fengir senda álitagerð þjóðréttarfræðings okkar, Hans Andersens, um þetta mál. En hún er að vísu heldur niðurstöðulítil eins og gengur en þó greinargott yfirlit til að átta sig á málinu.

Sjálfum sýnist mér vanlegast að fara þess hið fyrsta á leit við Breta, að samningar milli ríkjanna verði teknir til endurskoðunar og þá einkum landhelgissmaningurinn, og ef sú endurskoðun leiðir ekki til fljótrar niðurstöðu, segja samningnum þá upp. Fyrr en þetta hefur verið gert sýnist mér hæpið, að taka málið upp í U.N. eða setja um það einhliða löggjöf, þó að með fyrirvara sé, eins og komið hefir fram tillaga um hér. En um endurskoðun samninganna við Breta var sá fyrirvari beinlínis hafður á, eftir lýðveldisstofnunina, að Íslendingar myndu óska endurskoðunar innan þriggja ára, en þau eru ekki liðin enn, þ.e. frá því að fyrirvarinn var settur.

Ég vil nú biðja þig um að íhuga þetta mál allt og þar sem dráttur hefir orðið vegna margvíslegra anna hér, að málinu væri sinnt sem skyldi, væri mér ljúft ef þú

Herra sendiherra Thor Thors,

Sendiráð Íslands,

vildir nið fyrsta láta mig vita, hvað þér sýnist tiltakilegt þaræð ég verð, áður en langt um líður, að ákveða hverja stefnu skuli velja.

Um undirbúning U.N. fundarins í haust hefur annars lítið verið rætt enn. En fyrir skömmu kom hingað boð til utanríkisráðherra um að mæta á fundi í Kaupmannahöfn 27. til 28. ágúst ásamt utanríkisráðherrum Danmerkur, Svíþjóðar og Noregs, til að ræða um undirbúning þessa fundar.

Ríkisstjórninni þótti einsætt að taka boðinu og hefur það nú þegar verið gert og geri ég þá ráð fyrir, að skreppa út. Ef þú vildir koma að sérstökum skoðunum til athugunar fyrir þenna fund, væri því gott að heyra það fyrir þann tíma.

Sjálfsgagt verður árangur þessarar samkomu ekki mikill, en úr því að okkur var boðið að senda þangað fulltrúa, var ekki annars kostur en að þiggja það.

Um komu Achesons sendi ég þér skeyti í gær í samráði við Jóhann Jósefsson. Þá hefi ég einnig gert ráðstafanir til að þér verði sent afrit af Aide Memoire, sem hann sendi okkur um viðræður sínar við okkur. Af því getur þú áttað þig á málinu og hygg ég að ekkert er þýðingu hafi, hafi komið fram í því af hans hendi annað en þar er tekið fram.

Því er ekki að neita, að hér er um mikið mál að ræða og ærið vandasant fyrir okkur. Við brýndum það mjög fyrir Acheson, að okkur skorti ekki vilja á samvinnu um þessi efni. Eina spurningin væri um getuna. Hann fékkst ekki til að nefna hversu mikill hluti fiskeins yrði greiddur þegar í stað, sagði það ekki enn ákveðið til fulls og fara eftir ýmsum atriðum, maa. því, hversu mikið væri hægt að auka framleiðslu og annað slíkt.

Þó talaði hann um, að greiðsla nú þegar yrði metin í hlutfalli við kaloriufjölda í fiski samanborið við kaloriufjölda í hveiti og annari slíkri matvöru og skildi st

okkur helst, að peningagreiðsla yrði í kringum einn þriðja (30%) og hitt attum við að eiga hjá Þjóðverjum, ábyrgðarlausast af Bandamanna hálfu, þangað til útflutningur Þjóðverja yrði svo mikill, að hann færi fram úr innflutning, þ.e. öðrum innflutningi en matvörum þeim, er Bandamenn láta nú þangað í té.

Acheson talaði um, að séð yrði fyrir því að við fengjum svo mikið greitt, að við gætum borgað aukna erlenda gjaldeyriseyðslu okkar af þessum sökum, en þá virtist okkur hann ekki taka nægilegt tillit til þess, að Íslendingar þurfa að flytja meginhlutan af þörfum sínum inn og það eru ekki einungis kol, veiðarferi, yfirhafnarföt sjómanna og annað slíkt, sem veldur gjaldeyriseyðslunni, heldur einnig mestur hluti af lífsþörfum sjómanna og verkamanna þeirra, er vinna við framleiðslu fiskjarins. Að þessu leyti er auðvitað afstaða Íslands gerólík þeirra landa, sem að mestu leyti lifa á eigin framleiðslu, flytja ekki inn nema lítinn hluta af þörfum sínum og heldur ekki út nema tiltölulega lítið af framleiðslu sinni og munar þá heldur ekki um, þó að einhver hluti hennar sé látinn af hendi gegn óvissri greiðslu.

Hinsvegar getur svo farið með þeirri óvissu, sem er um öll viðskipti, að Íslendingar hefðu hug á, eða beina þörf fyrir, að selja mjög mikinn hluta framleiðslu sinnar til Þýskalands, og er þá ljóst að þeim kæmi mjög illa ef aðeins lítill hluti hennar yrði greiddur. Svarið við þessu er auðvitað það, að ef Íslendingar vilja ekki samþykkja þessi kjör, þá muni þeir ekkert geta selt þangað og þá verður hlutur þeirra ennþá verri.

Af þessu kemur einmitt vandinn, sá vandi, sem við höfum ekki ennþá áttað okkur á, hvernig leysa skuli. Við munum nú íhuga allt þetta mál með beztu manna ráði, reyna eftir föngum að hafa áttað okkur á því, þegar Acheson

kemur aftur, ef hann þá kemur.

Annars varð nokkur dráttur á komu Achesons hingað. Fyrst var búið að tilkynna að hann kæmi hingað hinn 17. og mundi dvelja einn, tvo eða þrjá daga. Fyrst nokkrum dögum síðar kom tilkynning um, að þessu hefði verið frestað, og er hann kom þann 28., sagði hann, að það hefði verið vegna þess, að hann vildi ekki trufla norsku heim-sóknina, sem einmitt var um svipað leyti og fyrst var ráð-gert að hann kæmi. Hvað sem um það er, hafði hann ferð til Hollands og Belgíu áður en hingað kom. Lét svo sem hann hefði fengið þar samleg svör, en stjórnirnar væru þó að íhuga tillögur hans, og hefðu ekki tekið endanlega af-stöðu til þeirra.

Hingað kom hann sem sagt hinn 28. Óvissa var nokkur um hvaða dag hann kæmi, og var ég því ekki í þænum þann dag, hafði skroppið til fundarhalds norður til Akur-eyrar, en hann hittir strax fyrsta daginn Jóhann Jósefsson, ráðherra fiskimálanna, og skipaði Jóhann þá fjóra menn til að ræða við hann sérstaklega, þá Björn Ólafsson, sem áður hafði farið til Þýskalands og ráðgert var að fari þangað aftur ef til kæmi, Kristján Einarsson, Hafstein Bergþór-son og Kjartan bróður þinn.

Ásamt Acheson voru tveir menn, Johnston, enskur, yfirmaður fiskkaupa í Þýskalandi, og amerískur colonel, sem ég man ekki hvað heitir, enda mætti hann ekki á fundum. Daginn eftir að þeir komu hafði ég cocktail-boð fyrir þá ásamt ríkisstjórninni, viðtalsmönnum, samninganefnd utan-ríkisviðskipta og nokkrum öðrum, og fór það allt skaplega fram. Lét Mr. Trimble uppi við mig, að ef til vill mundu verða keyptur fiskur til Grikklands fyrir miljónarfjórðung dollara þá þegar og síðar eitthvað meira, allt upp í miljón dollara, þegar þeir komu aftur.

Ég lét nú hverkslega uppi við Trimble, að mér

þætti þetta naumast til skiptanna og kommúnistar mundu segja sem svo, að ólíkt væri við þessa aðila að eiga; Rússar gerðu við okkur samning fyrir nærri 100 miljónir, Bandaríkjamenn keyptu fyrir röska 1 miljón íslenskra króna. Mr. Trimble sagði, að þetta væri aðeins byrjunin og gat ég ekki frekar um fengist, en hann heyrði greinilega álit mitt.

Daginn eftir setti svo Acheson Johnston þennan til að semja við nefni Björns Ólafssonar um þessi fiskkaup og talaði hann þá enn um fjórðung miljónar dollara, en af einhverjum ástæðum fóru þar viðráður út um þúfur, án þess að til endanlegrar niðurstöðu kæmi. Segja Íslenzku samningamennirnir að það hafi verið vegna þess, að Johnston hafi ekki vitað hverskonar fisk hann ætti að kaupa, og yfirleitt verið nokkut úti á þekju um þessi kaup, þó hann að öðru leyti væri mikill sérfræðingur í þessum málum. Trimble virtist aftur á móti halda, að við hefðum heimtað svo hátt verð, að þessvegna hefði ekki gengið saman.

Samtímis sem viðráðurnar um þau fiskkaup áttu sér stað, var Acheson ásamt Trimble á fundi með okkur í ríkisstjórninni, að raða málið í heild og lét þá einnig svo sem hann hefði mælt fyrir um þessi ákveðnu kaup, og lét Jóhann Jósefsson uppi, að okkur þætti þau nokkuð lítil; kvað okkur hafa haft ástæðu til að átla, að keypt yrði fyrir eina milljón dollara og gekk nokkuð fast fram í því. Hinn vék sér undan og kvað þetta allt nokkuð verða komið undir því, hvernig heildarsamningar tækjust. Það fór þá svo, að þessi kaup fóru alveg út um þúfur í billi a.m.k., án þess að þeir Acheson og Johnston bæru frekar ráð sín saman.

Því er ekki að neita, að þessi niðurstaðaólíli mönnum nokkurra vonbrigða, ekki sízt þar sem menn gera sér ekki alveg ljósa ástæðuna til hennar. Þar við þætist svo, að Bandaríkjamenn hafa, eins og ég símaði, talið þýðingarlaust

fyrir okkur að taka upp samninga við Ausenhandelskontor í Bremen, sem vildi semja um kaup á togarafiski gegn helmingi dollaragreiðslu þegar í stað og vörugreiðslu á afganginum á næstu tveim, þremur árum. Ennfremur telur Jóhann Jósefsson, að ástæðan fyrir því, að hinn danski fisk-kaupmaður, sem hér var í vor, Jespersen, hefur ekki getað keypt öll þau 4500 tonn af saltfiski, sem hann hafði samið um, heldur aðeins 3000 tonn, sé sú, að Bandaríkjamenn hafi þar staðið í vegi. Þar sem þessi fiskur átti hinsvegar að fara inn á frenska hernámssvæðið sýnist mér óvissara, að Bandaríkjamenn eigi hér hlut að máli. Þó er haft eftir Johnston þeim, sem með Acheson var, að ekki væri óhugsandi að eitthvað samráð hefði verið haft við allsherjarhernaðarvöldin um þetta mál.

Eftirtektarvert er hitt, sem Johnston þessi sagði, m.a. við mig, að hann hefði undanfarin ár keypt mjög mikinn fisk til Þýskalands, enda haft þá næga peninga, en aldrei leitað til Íslands, að vísu vegna þess að honum hafi verið sagt, að Íslendingar hefðu nóg markaði og fengju svo hátt verð fyrir sinn fisk. En þetta var á sama tíma, sem Bandaríkjamenn sögðu, að enginn fiskur væri keyptur til Þýskaland. Kann það þó að hafa staðist, vegna þess, að sennilega hefur Johnston einungis verið fyrir brezka hernámssvæðið áður en sameiningin átti sér stað, og er kominn í sameiginlega þjónustu beggja fyrst við sameininguna. Ekki kom þó þetta fram í viðtali við hann, en mér þykir það sennileg skýring.

En allt ber þetta að einum brunni. Bandaríkjamenn hafa við okkur mjög góð orð og eru áreiðanlega fullir velvilja í okkar garð, en þegar að ákveðnum framkvæmdum kemur, verður oft harla lítið úr og er þá ýmislegt borið fyrir.

Í þessu tilfelli er áreiðanlega ástæðulaust að bera mismunandi verðhugmyndir fyrir, því að samtölum var ekki einu sinni komið svo langt og okkur er ljóst, að ekki tjáir

að ætla að selja vöruna yfir markaðsverði. Hitt er eðlilegt, að farið væri fram á fyrir fisk til Grikklands hið sama íns og áður hefði verið selt fyrir til þess sama lands. Úr þessu rætist ef til vill öllu þegar Acheson kemur aftur, ef hann þá kemur, og ef við getum fallist á megin tillögur hans, sem hann gaf í skyn að mundu verða skilyrði af sinni hálfu fyrir öðrum fiskkaupum.

En rétt er að taka það fram, að viðræður okkar við Acheson fóru fram með hinum mesta velvilja af okkar hálfu og hann lét hið bezta yfir móttöku okkar og vinsemi þeirri, sem hann hefði átt að meta.

Auk cocktails-boðsins höfðum við útvegað honum aðstöðu til veiði en það gat hann ekki þegið vegna þess, hversu skjótt hann fór aftur, og ef hann hefði dvalið lengur mundum við eitthvað meira hafa gert honum til ánægju.

Nú kann að vera, að honum hafi verið öðruvísi innanbrjósts en hann lét uppi við okkur, þó að mér sýnist hann ekki hafa haft til þess ástæðu, því að við létum ótvírætt uppi við hann vilja okkar til samkomulags um Þýskalandsmálin. Hið eina sem ástæði þar, væri geta okkar. Við munum nú láta athuga mál þetta frá öllum hliðum, en því miður sýnist mér vera á því töluverðir annmarkar, að Ísland geti fjárhagslega staðið undir þessari ráðagerð.

Óákveðin ummæli um, að Ísland muni ef til vill geta fengið lán úr Alþjóðabankanum sér til hjálpar eða eitthvað fé fáið úr Marshallplaninu, sem þó var lítt gefið í skyn, jafnvel þó mikið væri um Marshallplanið talað, er hins vegar ekki nóg til þess að við getum sinnt þessu á þann veg, að öðrum og sjálfum okkur komi að verulegu gagni.

Mikið er þó sjálfsagt til í því, sem Richard bróðir þinn benti á á fundi hér, að aðalgaldurinn sé að fá markað fyrir fiskinn, að losna við hann, því að ef það tækist, þá muni með einhverju móti vera hægt að knýja út greiðslu fyrir hann síðar. Þá möguleika þekkir þú samt betur en

við og veri þessvegna mjög gott að fá álit þitt um það, sem málið í heild, og þessvegna skrifa ég þér þetta bréf nú þegar.

Því miður hefi ég verið truflaður hvað eftir annað í samning bréfsins og hef þessvegna ekki getað haft það svo skipulegt eða ítarlegt og é vildi, en ovna samt að þú fái nokkra hugmynd um stöðu okkar og vanda af því, sem ég hefi nú sagt. Ef þú villt fá frekari upplýsingar getur þú sent skeyti eða talað við mig í síma, ég verð viðloðandi í þessum næstu daga og við ættum auðveldlega að geta náð saman. Að öðru leyti er lítið að fréttu. Heimsóknir þær, fundir og hátíðahöld, sem verið hafa undanfarið, hefur allt tekist skaplega þó að nokkuð mikinn tíma hafi tekið. Nú er Kaufmann kominn og reynum við að gera honum allt til samdar, sem unnt er.

Þú áttir kollgátuna að því, að ver fór í Skafta-fellessýslu en skyldi og voru það slær vonbrigði.

Um síldina er það svo, að nokkur reitingur hefur verið og talsverður á stundum en ekki nógu mikill til þess að menn geti verið ánægðir. Er nú allt undir því komið, hvernig til tekst fyrirhlutann í þessum mánuði.

Að svo meltu kveð ég með bestu óskum til handa þér og þínu fólki.

er Alþingi. Velti mér, og sem hér
er hægt að lifa af meðasta mætti,
þessan...

Þessi Lyðveldið getur fætt og
þetta allar lýðum sem ekki
vildi það, ekki Lyðveldið
að láta ómenškuna, sem soona
oreiða er, bytna á þeim sem
óskudu það, og vildi það --
Jeg skora á drengskap þinu að
spáum að jeg fái þetta yfir-
þak, og taka þú að laun min
komið mér til handa...

Ef þú vildir láta telegraphera mér
að þetta veldi geti og jeg þu
þakklaður...

Með bestu þveggjum

þínu

Eggert Stefánsson

20. ágúst, 1947.

Herra utanríkisráðherra
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

Kæri vinur:

Pakka þitt ítarlega bréf frá 1. ágúst.

Strax og eg fékk skeyti þitt frá 1. ágúst um komu Dr. Acheson átti eg tal við Mr. Morgan, sem nú er forstjóri Norður-Evrópu deildarinnar í State Department eftir brottför Mr. Cumming. Því er ekki að neita, að mér varð mikil vonbrigði af þessu skeyti, og fékk eg það hugboð, að Dr. Acheson hefði verið að reyna að vera "smart". Eg sagði Mr. Morgan það afdráttarlaust, að ef við sttum að selja þeim fisk fyrir 250 þúsund dollara aðeins, þá efast eg um það, að íslenska ríkisstjórnin teldi sig hafa ráð á því að þiggja þessa raun Bandaríkjana. Eg minnti hann á, að hann hefði sagt mér, að Acheson stti að kaupa fyrir eina milljón dollara. Þetta hefði eg símað heim til Íslands og veri þvi auðvelt að myndu sér hveru óheppileg áhrif það hefði ef Dr. Acheson stlaði nú að klípa 3/4 af upphæðinni. Morgan sagði að State Department vissi ekki annað en að Acheson hefði verið fyrirlagt að kaupa fyrir eina milljón dollara til Grikklands. Það hefði heldur ekkert verið talað um það að setja stti nokkur skilyrði fyrir þessum kaupum. Lofaði Morgan að rannsaka þetta mál og endurtók það, State Department væri mjög umhugað, að fór Dr. A. bæri þann árangur, að Íslendingar yrðu ánægðir. Eins og eg símaði þér sandagurs, kvaðst State Department vera ókunnugt um fiskkaup til franska svæðisins í Þýskalandi og endurtók það, að Aussemhandel væri óheimilt að semja um nokkur innkaup til Þýskalands, og hefðu þeir eftir að eg minntist á slík kaup við þá fyrir nokkru,

fengið þau svör frá Aussehandlun, að þeir hefðu enga tilraun gert til að kaupa fisk frá Íslandi, en hinsvegar mundu einstakir kaupmenn hafa verið þar að verki án heimildar og í ábyrgðarleyfi. Samtal okkar Mr. Morgan var vingjarnlegt, en eg lét hann fyllilega skilja það, að sambúð okkar og viðskipti við Bandaríkin geti ekki byggt til lengdar á vonbrigðum einum af okkar hendi. Það gleður mig að sjá af bréfi þínu, sem þú hefir skrifað sama dag, að þú ert alveg á sömu skoðun og eg, og óþolinnaði þín, að því er varðar vini vora, virðist líka vera farin að runka. Eg álit, að þeir hafi gott af að heyra þetta og vita. Mr. Morgan bað um memorandum út af viðtali okkar og sendi eg honum það samdags eins og hjálögð afrit sýna.

Nokkru síðar frétti eg gegnum State Department, að Canada hefði lofað að gefa samtals 20 milljónir dollara til hjálpar nauðstöddum þjóðum, enda væru 8 milljónir af því fiskur, sem þá líklega væru sendur til Grikklands og Ítalíu. Þessi miskunsemi Canada stjórnar hlýtur að torvelða sölu okkar til þessara sömu landa.

Hinn 4. ágúst sendi State Department mér memorandum út af skýrslu Dr. Acheson um viðræður hans á Íslandi. Sendist það hér með í afriti. Eg hefði öðru hvoru talað í sína við Mr. Morgan og spurt hvort nokkuð nýtt væri að fréttu, en ekkert virðist hafa skeð. Í gær átti eg samtali við Morgan og skýrði hann mér þá frá því, að fulltrúi frá Department of Agriculture, Mr. Tyson, mundi fara til Íslands næstu daga til að vera Dr. Acheson til aðstoðar við fiskkaupin. Mr. Tyson væri sérfræðingur í fiskimálum. Þetta virðist enn á ný benda til þess að full alvara sé um fiskkaupin, en það er ekki búist við því, að Dr. Acheson geti komið til Íslands fyrr en eftir 26. ágúst. Vonandi verður þú kominn heim frá Danmerkurför þinni áður en Acheson fer frá Íslandi. Í síðasta samtali var Morgan vongóður um það, að við yrðum ánægðir með sendiför Dr. Acheson, en eg benti honum á, að í fyrsta lagi

þyrfti að afgreiða þessi milljón dollara kaup, en hvað stóra planinu um Þýskalandsölu viðvikur, þá verum við að vísu allir af vilja gerðir, en við yrðum að fá erlendan gjaldþyri fyrir útflutning okkar, því að annars hefðum við ekkert til að lifa á. Það gegndi allt öðru máli með Danmörku og Svíþjóð, sem voru engar sérstakar fiskiveiðarþjóðir, og jafnvel Noregur hefði svo margar aðrar tekjulindir en fiskiveiðar. Þessvegna gerðum við okkur vonir um það, að stjórn Bandaríkjanna liti sérstaklega á okkar þarfir og ventum þess, að leið yrði fundin til að við fengjum fiskinn greiddan nokkurn veginn jafnóðum fyrir atbeina Bandaríkjanna, eða ef annað reyndist ókleift, að lán fengist þá, er svaraði andvirði fiskisins. Það mætti athuga hvort stjórn Bandaríkjanna geti ekki greitt fiskinn að fullu og þett skuld Þjóðverjanna við skaðabótakröfurnar, sem Bandaríkin eiga óinnheimtar hjá Þjóðverjum. Eg endurtók við Morgan á vingjarnlegasta hátt, að stjórn Bandaríkjanna mætti ekki valda okkur vonbrigðum.

Eg ventí þess, að eg verði látinn fylgjast með í því sem gjörist heima eftir komu Dr. Acheson, svo að eg geti reynt að hafa áhrif á gang málsins í gegnum State Department ef illa skyldi horfa í viðræðum við Dr. A. Þess skal að lokum getið, að State Department kannaðist ekki við, að Acheson hefði gjört ennþá nokkur kaup í Svíþjóð og Noregi þrátt fyrir blaðsammali þar að lútandi. Annars sagði Mr. Morgan, að það væri orðfæst við þessi viðskipti, að það væru svo margar aðilar innan stjórns- ar U.S.A. og Bretlands, sem öttu að fjalla um þau, og væri því stundum svo, að einn aðilinn vissi ekki hvað hinn gerði.

United Nations:

Það gleður mig að Norðurlönd hafa loksins séð söma sinn í því að bjóða utanríkisráðsherra Íslands að vera með í ráðum um frankomu Norðurlandanna á Assembly S.P., og er það sjálfsgætt, að þú mætir á fundinum í Kaupmannahöfn 27. og 28. ágúst. Þú spyrð mig hvort eg vilji koma að nokkrum skoðunum

varðandi málin, sem koma upp á þingi B. P. Pessi atriði er helzt athugunarvert:

1. Kosning forseta hinsins: Eg tel ekki að Norðurlönd hafi neina möguleika til að fá forseta kosinn úr sínum hópi, og fyndist mér eskilegast, að við kysum ennashvort Spak, ef hann ætíð, eða Pearson frá Canada ef þess er kostur.
2. Nefndarformann: Nefndirnar eru 6, og tel eg sennilegt, að Norðurlöndin getu fengið kosinn formann í eina nefndina. Sve var á Palestínu ráðstefnunni, er fulltrúi Svía, Eriksson sendiherra, var kosinn formaður einnar nefndarinnar.
3. Eru það nokkur sérstök mál, sem Ísland eða öll Norðurlöndin sameiginlega óska að fá tekin á dagskrá?
4. Spánn: Þetta mál kemur upp að nýju, og tel eg sem fyrr, að þýðingarlaust sé að samþykkja "economic sanctions" nema að allar hlóðir lofi að fara eftir því.
5. Indverjar í Súður-Afríku: Þar tel eg, að við eigum að fylgja manndæðisliðinni, eftir því sem málið kann að liggja fyrir.
6. Palestína: Þetta verður eitt versta viðfangsefnið því að vitað er, að rannsóknarnefndin er klofin. Heiri hlutinn mun mæla með skiptingu landsins í tvö ríki, og sýnist mér það vera skynsamlegasta lausnin, enda þótt Arabar hóti styrjöld ef taka á frá þeim eitthvað af landi því, sem þeir telja sig eina eiga.
7. Veto: Breyting á því er ófrankvæmanleg, þar sem stórveldin sjálf hafa veto um nokkrar breytingar og vitað er, að Ráðsarr sleppa aldrei þessum rétti.
8. Kosning 3ja hlóða í Security Council: Ástralía, Brazílía og Pólland eiga að ganga út. Líklega er útilekað, að Norðurlöndin komist þar að. Brezku samveldislöndin munu heimta sæti Ástralíu, Súður-Ameríka heimtar sæti Brazílíu, og rússnesku leppríkin sæti Póllands.

9. Trusteeship Council: Þar á að bota við tveimur, og ekki ósemnilegt að Danmörk óski að komast inn vegna Grænlands.

10. Security Council: Þar á að kjósa 6, og á Noregur að ganga út. Norðurlöndin eiga því ráð á þessu sæti, og þýst eg við, að bæði Svíþjóð og Danmörk hafi ágirnd á því. Ékki veit eg hvort við höfum nokkurn mann, er við mundum óska sterklega að koma þar að.

11. Ísasar nefndarkosningar innan United Nations: Þar geti komið til mála, að Ísland hafi einhverstatar manni að.

Út af öllum þessum kosningum tel eg að vel fari á því, að Norðurlöndunum yrði sagt, að ef Ísland eigi að hafa samvinnu við þau innan S. P., þá sé það fyrsta skilyrðið, að við höfum jafnan rétt við þau um val okkar manna í ráðum og nefndum, hvernar sem við óskum þess. Það verður því að vera regla, að öll störf og stöður sé skipt jafnt í fjóra hluta. Um heildar afstöðu okkar er það skoðun mín, að við viljum forðast að vera álitnir tilheyrja ákveðinni blokk, og að það sé ljóst, að afstaða okkar í einstökum stórmálum geti, vegna legu landsins og sérstakra hagsmuna, verið önnur en hinna Norðurlandanna. Einkum getur þetta orðið ljóst í ágreiningsmálum milli Bandaríkjana og Rússa.

Eg minnst á þetta allt vegna fyrirspurnar þinnar, en ekki vegna þess, að eg haldi að þér sé ekki fullkomlega ljóst hvernig landið liggur, og hver afstaða okkar hljóti að verða. Eg vona að þú sendir mér skýrslu um það, sem fram fer á fundinum, svo að einnig eg viti hvernig haga á málum á þinginu. Það er annars bráðnauðsynlegt að fara að tilkynna hverjir verða fulltrúar okkar, því að annars verður erfitt að útvega flugfar og hótélherbergi í New York. Um þetta símaði eg þér í dag.

Mér væri einnig mjög kærkomið að fá strax að vita hvernig þið hafið gjört upp reikningana vegna þátttöku í þingi S. P. s.l. vetur, þar sem eg þarf að gjöra upp mína reikninga

LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 6, D. C.

20. ágúst, 1947.

Herra utanríkisráðherra
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

Kæri vinur:

Pakka þitt ítarlega bréf frá 1. ágúst.

Strax og eg fékk skeyti þitt frá 1. ágúst um komu Dr. Acheson átti eg tal við Mr. Morgan, sem nú er forstjóri Norður-Evrópu deildarinnar í State Department eftir brottför Mr. Cumming. Því er ekki að neita, að mér varð mikil vonbrigði af þessu skeyti, og fékk eg það hugboð, að Dr. Acheson hefði verið að reyna að vera "smart". Eg sagði Mr. Morgan það afdráttarlaust, að ef við ættum að selja þeim fisk fyrir 250 þúsund dollara aðeins, þá efaðist eg um það, að íslenzka ríkisstjórnin teldi sig hafa ráð á því að þiggja þessa rausn Bandaríkjanna. Eg minnti hann á, að hann hefði sagt mér, að Acheson ætti að kaupa fyrir eina milljón dollara. Þetta hefði eg símað heim til Íslands og væri því auðvelt að ímynda sér hversu óheppileg áhrif það hefði ef Dr. Acheson ætlaði nú að klípa 3/4 af upphæðinni. Morgan sagði að State Department vissi ekki annað en að Acheson hefði verið fyrirlagt að kaupa fyrir eina milljón dollara til Grikklands. Það hefði heldur ekkert verið talað um það að setja átti nokkur skilyrði fyrir þessum kaupum. Lofaði Morgan að rannsaka þetta mál og endurtók það, að State Department væri mjög umhugað, að för Dr. A. bæri þann árangur, að Íslendingar yrðu ánægðir. Eins og eg símaði þér samdægurs, kvaðst State Department vera ókunnugt um fiskkaup til franska svæðisins í Þýzkalandi og endurtók það, að Aussemhandel væri óheimilt að semja um nokkur innkaup til Þýzklands, og hefðu þeir eftir að eg minntist á slík kaup við þá fyrir nokkru,

fengið þau svör frá Aussemhandel, að þeir hefðu enga tilraun gert til að kaupa fisk frá Íslandi, en hinsvegar mundu einstakir kaupmenn hafa verið þar að verki án heimildar og í ábyrgðarleysi. Samtal okkar Mr. Morgan var vingjarnlegt, en eg lét hann fyllilega skilja það, að sambúð okkar og viðskipti við Bandaríkin gæti ekki byggst til lengdar á vonbrigðum einum af okkar hendi. Það gleður mig að sjá af bréfi þínu, sem þú hefir skrifað sama dag, að þú ert alveg á sömu skoðun og eg, og óþolinmæði þín, að því er varðar vini vora, virðist líka vera farin að rumska. Eg álit, að þeir hafi gott af að heyra þetta og vita. Mr. Morgan bað um memorandum út af viðtali okkar og sendi eg honum það samdægurs eins og hjálögð afrit sýna.

Nokkru síðar frétti eg gegnum State Department, að Canada hefði lofað að gefa samtals 20 milljónir dollara til hjálpar nauðstöddum þjóðum, enda væru 8 milljónir af því fiskur, sem þá líklega verður sendur til Grikklands og Ítalíu. Þessi miskunsemi Canada stjórnar hlýtur að torvelða sölu okkar til þessara sömu landa.

Hinn 4. ágúst sendi State Department mér memorandum út af skýrslu Dr. Acheson um viðræður hans á Íslandi. Sendist það hér með í afriti. Eg hefi öðru hvoru talað í síma við Mr. Morgan og spurt hvort nokkuð nýtt væri að fréttu, en ekkert virðist hafa skeð. Í gær átti eg samtal við Morgan og skýrði hann mér þá frá því, að fulltrúi frá Department of Agriculture, Mr. Tyson, mundi fara til Íslands næstu daga til að vera Dr. Acheson til aðstoðar við fiskkaupin. Mr. Tyson væri sérfræðingur í fiskimálum. Þetta virðist enn á ný benda til þess að full alvara sé um fiskkaupin, en það er ekki búist við því, að Dr. Acheson geti komið til Íslands fyrr en eftir 26. ágúst. Vonandi verður þú kominn heim úr Danmerkurför þinni áður en Acheson fer frá Íslandi. Í síðasta samtali var Morgan vongóður um það, að við yrðum ánægðir með sendiför Dr. Acheson, en eg benti honum á, að í fyrsta lagi

þyrfti að afgreiða þessi milljón dollara kaup, en hvað stóra planinu um Þýzkalandsölu viðvíkur, þá værum við að vísu allir af vilja gerðir, en við yrðum að fá erlendan gjaldeyri fyrir útflutning okkar, því að annars hefðum við ekkert til að lifa á. Það gegndi allt öðru máli með Danmörku og Svíþjóð, sem væru engar sérstakar fiskiveiðabjóðir, og jafnvel Noregur hefði svo margar aðrar tekjulindir en fiskiveiðar. Þessvegna gerðum við okkur vonir um það, að stjórn Bandaríkjanna liti sérstaklega á okkar þarfir og væntum þess, að leið yrði fundin til að við fengjum fiskinn greiddan nokkurn veginn jafnóðum fyrir atbeina Bandaríkjanna, eða ef annað reyndist ókleift, að lán fengist þá, er svaraði andvirði fisksins. Það mætti athuga hvort stjórn Bandaríkjanna gæti ekki greitt fiskinn að fullu og bætt skuld Þjóðverjanna við skaðabótakröfurnar, sem Bandaríkin eiga óinnheimtar hjá Þjóðverjum. Eg endurtók við Morgan á vingjarnlegasta hátt, að stjórn Bandaríkjanna mætti ekki valda okkur vonbrigðum.

Eg vænti þess, að eg verði látinn fylgjast með í því sem gjörist heima eftir komu Dr. Acheson, svo að eg geti reynt að hafa áhrif á gang málsins í gegnum State Department ef illa skyldi horfa í viðræðum við Dr. A. Þess skal að lokum getið, að State Department kannaðist ekki við, að Acheson hefði gjört ennþá nokkur kaup í Svíþjóð og Noregi þrátt fyrir blaðaummæli þar að lútandi. Annars sagði Mr. Morgan, að það væri erfiðast við þessi viðskipti, að það væru svo margir aðilar innan stjórnar U.S.A. og Bretlands, sem ættu að fjalla um þau, og væri því stundum svo, að einn aðilinn vissi ekki hvað hinn gerði.

United Nations:

Það gleður mig að Norðurlönd hafa loksins séð sóma sinn í því að bjóða utanríkisráðherra Íslands að vera með í ráðum um framkomu Norðurlandanna á Assembly S.P., og er það sjálfsagt, að þú mætir á fundinum í Kaupmannahöfn 27. og 28. ágúst. Þú spyrð mig hvort eg vilji koma að nokkrum skoðunum

varðandi málin, sem koma upp á þingi S. P. Þessi atriði er helzt athugunarverð:

1. Kosning forseta þingsins: Eg tel ekki að Norðurlönd hafi neina möguleika til að fá forseta kosinn úr sínum hópi, og fyndist mér æskilegast, að við kysum annaðhvort Spaak, ef hann mætir, eða Pearson frá Canada ef þess er kostur.
2. Nefndarformenn: Nefndirnar eru 6, og tel eg sennilegt, að Norðurlöndin gætu fengið kosinn formann í eina nefndina. Svo var á Palestínu ráðstefnunni, er fulltrúi Svía, Eriksson sendiherra, var kosinn formaður einnar nefndarinnar.
3. Eru það nokkur sérstök mál, sem Island eða öll Norðurlöndin sameiginlega óska að fá tekin á dagskrá?
4. Spánn: Þetta mál kemur upp að nýju, og tel eg sem fyrr, að þýðingarlaust sé að samþykkja "economic sanctions" nema að allar þjóðir lofi að fara eftir því.
5. Indverjar í Suður-Afríku: Þar tel eg, að við eigum að fylgja mannúðarhliðinni, eftir því sem málið kann að liggja fyrir.
6. Palestína: Þetta verður eitt versta viðfangs-efnið því að vitað er, að rannsóknarnefndin er klofin. Meiri hlutinn mun mæla með skiptingu landsins í tvö ríki, og sýnist mér það vera skynsamlegasta lausnin, enda þótt Arabar hóti styrjöld ef taka á frá þeim eitthvað af landi því, sem þeir telja sig eina eiga.
7. Veto: Breyting á því er óframkvæmanleg, þar sem stórveldin sjálf hafa veto um nokkrar breytingar og vitað er, að Rússar sleppa aldrei þessum rétti.
8. Kosning 3ja þjóða í Security Council: Astralía, Brazílía og Pólland eiga að ganga út. Líklega er útilokað, að Norðurlöndin komist þar að. Brezku samveldislöndin munu heimta sæti Astralíu, Suður-Ameríka heimtar sæti Brazílíu, og rússnesku leppríkin sæti Póllands.

9. Trusteeship Council: Þar á að bæta við tveimur, og ekki ósennilegt að Danmörk óski að komast inn vegna Grænlands.

10. Security Council: Þar á að kjósa 6, og á Noregur að ganga út. Norðurlöndin eiga því ráð á þessu sæti, og býst eg við, að bæði Svíþjóð og Danmörk hafi ágirnd á því. Ekki veit eg hvort við höfum nokkurn mann, er við mundum óska sterklega að koma þar að.

11. Ymsar nefndarkosningar innan United Nations: Þar gæti komið til mála, að Island kæmi einhverstaðar manni að.

Út af öllum þessum kosningum tel eg að vel færi á því, að Norðurlöndunum yrði sagt, að ef Island eigi að hafa samvinnu við þau innan S. P., þá sé það fyrsta skilyrðið, að við höfum jafnan rétt við þau um val okkar manna í ráðum og nefndum, hvernær sem við óskum þess. Það verður því að vera regla, að öll störf og stöður sé skipt jafnt í fjóra hluta. Um heildar afstöðu okkar er það skoðun mín, að við viljum forðast að vera álitnir tilheyrta ákveðinni blokk, og að það sé ljóst, að afstaða okkar í einstökum stórmálum geti, vegna legu landsins og sérstakra hagsmuna, verið önnur en hinna Norðurlandanna. Einkum getur þetta orðið ljóst í ágreiningsmálum milli Bandaríkjanna og Rússa.

Eg minnst á þetta allt vegna fyrirspurnar þinnar, en ekki vegna þess, að eg haldi að þér sé ekki fullkomlega ljóst hvernig landið liggur, og hver afstaða okkar hljóti að verða. Eg vona að þú sendir mér skýrslu um það, sem fram fer á fundinum, svo að einnig eg viti hvernig haga á málum á þinginu. Það er annars bráðnauðsynlegt að fara að tilkynna hverjir verða fulltrúar okkar, því að annars verður erfitt að útvega flugfar og hótélherbergi í New York. Um þetta símaði eg þér í dag.

Mér væri einnig mjög kærkomið að fá strax að vita hvernig þið hafið gjört upp reikningana vegna þátttöku í þingi S. P. s.l. vetur, þar sem eg þarf að gjöra upp mína reikninga

bæði fyrir þann fund og einnig fyrir Palestínu þingið. Eg tel það mjög eðlilegt, eins og þú minntist á í vetur, að hver fulltrúi fái ákveðna upphæð á dag, og geti hann þá sjálfur ráðið hverju hann vill eyða í hótél og annað.

Svart er með síldina, en maður verður að vona fram í rauðan dauðann. Eg mun senda þetta bréf til Reykjavíkur í von um að það nái þér þar, en einnig samrit þess til Kaupmannahafnar.

Vone að þú hafir áhæð af K-hafnarformni.
Gangi þér allt að öskun,

þinn einl.

Thor Thors'

Mayfair Hotel
London SW1

Kari Kristin,

Við erum að
legja samninga um leit
arsinnar. Þú dug
þínu þann vettúll á
tveim fundum með
mánum frá Ministry
of Food utaf
þessu þyngtum þess
og gildumföli.
Þann undirtekta mig
daufar eris og við
byggumst við. Þessu
fundir verða á mánu

Þú og er ástund
af frent að segja
nokkuð um endanlegar
horfur.

Þú sendi þér
inklippur úr D-Express
í dag varstandi Hlands-
tu þessatt máttu og
vertist mér ^{vinur Lybky's} ~~þú~~ vera
heldur áttur.

Þú taladri úr Peter
bróður í gar. Vertist
mér að horfur væru
samilegar eftir áttunum
~~um~~ ^{um} niðurstöður sam-
lingaamtalananna. Peter
segdist myndu fara frá Prag
nasta miðviku.

Með bestu kveðjum
þeim bróður
þú

THE FOREIGN SERVICE
OF THE
UNITED STATES OF AMERICA

Berlin, August 27, 1947.

My dear Mr. Minister:

This momentary stop in Berlin while I am awaiting replies to some cables to Washington gives me the opportunity to thank you for your hospitality and for the opportunity to meet your colleagues at the most enjoyable cocktail party.

I hope that salmon has not weighed too heavily on the consciences of the Messieurs Thors. We hope in the near future to return to Iceland and establish once and for all the fact that there is such a thing as salmon in your delightful country.

Again, Sir, may I thank you for your careful consideration of our suggestions and for the generosity of your hospitality.

Sincerely yours,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "E. Acheson", with a long horizontal line extending to the right.

Edward Campion Acheson,
Special Representative of the
President of the United States.

His Excellency

Bjarni Benediktsson,

Minister of Foreign Affairs of
Iceland.

23. september 1947.

Æri vinur,

Ég þakka þér bréf og annað gamalt og gott.

Frásögn frá Kaupmannahafnarfundinum samdi ég og lét taka niður í skýrsluformi. Þú átt að hafa fengið eitt eintak hennar og eiga þar að hafa komið fram öll höfuðatriði þess, sem um var talað.

Um afstöðu í einstökum málum á aðalþinginu er ekki mikið að segja umfram það, sem fram kemur í Kaupmannahafnar-skýrslunni og okkur Ólafi talaðist til um. Í flestum tilfellum verður að ákveða afstöðuna eftir því sem málin bera að höndum á aðalþinginu. Ef sérstök vandamál ber að höndum er rétt að þið símið heim og hafið samráð við okkur hér.

Í þeim miklu átökum, sem eru að hefjast, virðist ljóst, að við eftir föngum förum bil beggja, þ.e.a.s. skipum okkur þar í sveit þeirra sem sáttarorð bera á milli. Sum atriði, eins og til dæmis synjun nágranna Grikkja um að leyfa rannsóknarnefnd Bandalagsins að vinna störf sín innan endimarka þeirra, eru þó slík, að ómögulegt er annað en taka þar fasta og ákvena afstöðu. Í öllu þessu verður meginstefna okkar að vera sú sem glögglega hefir komið fram í mörgum samtölum okkar, og treysti ég ykkur fyllilega til að finna hina réttu leið hverju sinni.

Um dr. Acheson er það að segja, að hann kom hingað fyrir röskri viku og dvaldi yfir eina helgi. Aðalefni tilboðs nú var að gefa okkur kost á 40% greiðslu út í hönd. Hitt áttun

Herra sendiherra Thor Thors,

Sendiráð Íslands,

Washington.

við að eiga hjá Þjóðverum um a.m.k. þriggja ára bíl án nokkurrar ábyrgðar Breta eða Bandaríkjamanna.

Undir umræðunum kom hann þó inn á það, að Norðmenn mundu fallast á greiðslufrestinn með því skilyrði, að sama útflutningsmagn og þeir fram að þessu á eftirstrífisárunum árlega hafa flutt til Þýskalands, yrði greitt að fullu, en gegn því mundu þeir skuldbinda sig til að auka mjög fiskframleiðslu sína, svo að verulegt magn yrði selt gegn greiðslufresti. Hlutföllin í því voru nokkuð á reiki, þ.e.a.s. hver aukningin ætti að verða, stundum talaði dr.Acheson um aukningu er mundi leiða til þess, að Norðmenn fengju í heild greidd um 52% en stundum aukningu sem svaraði því, að þeir í heild fengju greidd 66 2/3%. Allt var þetta þó nokkuð á reiki eins og annað, sem dr.Acheson sagði, enda höfum við þær fregnir frá Noregi, að undirtektir máls hans þar hafi verið lélegar. Fellur þó það, sem hann nú sagði í meginatriðum mjög saman við hugmyndir dr.Lange um málið er ég talaði við hann í Kaupmannahöfn á dögunum.

Ríkisstjórn og utanríkismálanefnd kom sér saman um, að á þeim grundvelli er dr.Acheson talaði um, mundi okkur ekki í að gera samning um Þýskalandsviðskipti, jafnvel þó við nytum svipaðra hlunninda og Noregur, þannig að full greiðsla fengist fyrir eitthvað. Varð það til þess að ég samdi Memorandum er ég las upp fyrir dr.Acheson í lauslegri þýðingu að viðstöddum Jóhanni Jósefssyni, og var þá ráðgert að ég afhenti doktornum það daginn eftir, *og var það þó aldrei afhent v. þ. sem sítu gætt.* Sendi ég þér afrit þess svo þú sjáir helstu rök okkar. En þá gerðist það, að togaraútgerðarmenn héldu fund og komu sér niður á grundvöll, er þeir töldu viðhlýtandi fyrir sig.

Þær tillögur voru slíkar, að okkur sýndist þær sízt, eða a.m.k. mjög litlu óhagstæðari, en kjörin, sem við nú eigum að sæta í Englandi. Að formi til er þó um greiðslufrest að ræða á nokkrum hluta andvirðisins. Sendi ég

þessar tillögur til þín svo að þú athugir þær og hafir þær við hendina.

Okkur sýndist strax, að tillögurnar væru þess eðlis, að mjög ólíklegt væri, að þær yrði samþykktar af hernámsyfirvöldunum, en mundu þó sæta andstöðu komma hér, vegna þess að formlega er um töluvert lán að ræða. Að svo vöxnu máli töldum við þessvegna ekki hyggilegt að láta honum tillögurnar í té sem tilboð, enda voru útgerðarmenn ekki reiðubúnir til þess að sinni hálfu, heldur sögðum við honum, að ef tilboð þessu líkt bærst frá þeim væri líklegt, að það mundi samþykkt hér á landi. Tók dr. Acheson við tillögunum með því fororði og taldi þessa meðferð málsins eftir atvikum eðlilega. Hann sagðist mundu mæla með þessu tilboði við hernaðaryfirvöldin og virtist hafa trú á því, að málið gæti gengið fram á þeim grundvelli.

Inn á okkur töldum við hinevegjar, að sú bjartsýni hans kæmi eingöngu af því, að hann áttaði sig ekki á, hvað um væri að ræða, vegna þess að hér skiptir verði mestu máli, en hann sagðist alls ekki vera til þess ætlaður, að tala um verðið, heldur yrði að semja um það sérstaklega við aðra aðila og þá Breta, einkum Mr. Johnston, síðar. Dr. Acheson ráðgerði, að við mundum heyra frá sér strax í síðustu viku. Svo hefir ekki orðið og þykir mér því líklegast, að svo hafi farið sem við þjuggumst við, að hugmyndin hafi ekki þótt aðgengileg.

Ef svo fer, sem þessvegna verður að búast við, að ekkert komi úr sendiför dr. Achesons, verður að taka málið upp um Þýzkalandsviðskipti á öðrum grundvelli. Dr. Acheson fullyrti, að enginn fiskur yrðir keyptur til Þýzkalands nema með greiðslufresti og þýðingarlaust væri fyrir okkur með öllu að senda menn til Þýzkalands til samningsgerðar í þessu skyni. Eina ráðið til að komast þar inn væri í gegnum sig.

En ef þessi för hans verður árangurslaus horfir má auðvitað öðruvísi við og eftir þeim fregnum, sem við höfum frá Þýzkalandi, er búist við, að þangað verði fiskur keyptur, hvernig sem allt veltist. Vergum við því enn að biðja þig um að taka málið upp við rétta aðila í Bandaríkjunum og á sama veg mun ég fela Stefáni Þorvarðssyni að hreyfa því í London.

Miklir örðugleikar virðast verða á því að selja það, sem eftir er af hraðfrysta fiskinum. Nokkrar vonir standa þó til, að Hollendingar kaupi e.t.v. 2000 tonn með skaplegum hætti og eitthvað mylgrast út á aðra vegu. Mér þykir þó líklegt, að ein 10.000 tonn, eða upp undir það, verði eftir, sem menn eigi erfitt með að koma út. Sýnt þykir, að Rússar vilja ekki kaupa meira, en Bretar aftur á móti virðast vilja kaupa samkvæmt skeyti, sem Magnús Sigurðsson hefur sent og hér eru látin fylgja í afriti, en kjörin þar eru ærið léleg.

Jón Árnason hafði hreyft því á fyrri stigum málsins, að ef illa gengi með sölu fisksins, yrði sendir menn til Ameríku og reyna að selja fiskinn þar. Ég hefi ætíð talið, að slíkt væri tilgangslítið vegna þess, að Bandaríkjamenn mundu ekki vilja kaupa fyrir herra verð en Bretar. Eysteinn Jónsson hefur þó hreyft þessu hvað eftir annað og m.a. nefnt, að af tveim mönnum, sem til Bandaríkjanna yrðu sendir, væri Vilhjálmur Þór annar. Gegn því hefi ég haldið fram, að ef freðfisksöluna ætti að taka upp í Bandaríkjunum væri eðli- legast, að fela það sendiherra eftir atvikum með aðstoð þeirra manna, sem nú eru á fundi Sameinuðu þjóðanna. Enn liggur ákkert fyrir um þetta ákveðið af hálfu íslensku stjórnar- innar. Tilboð Breta er til athugunar þessa dagana en ef þú eða þið í sameiningu hafið einhverjar tillögur að gera væri mjög æskilegt að heyra þar sem allra fyrst, e.t.v. með sím- skeyti eða símtali.

Nú er ráðið að senda Vatnajökul til U.S.A. með Ameríku-pakkaðan fisk. Áætlað er, að ekki sé öruggt að fá fyrir þau 800 tonn, sem send verða, nema ^{milljón} 1½ kr. ísl., og verður þá halli, sem ríkissjóður verður að borga ca. kr. 1.900.000. Ekki er það efnilegt.

Enn þá meira máli en um leyfar hraðfyrsta fisksins í ár skiptir þó, hvað verður um Þýzkalandsmarkaðinn. Okkur sýnist öllum auðsætt, að ef togarar okkar fá ekki löndunar-rétt í Þýzkalandi með aðgengilegum kjörum, sé efnahagur landsins og framtíð sett í yfirvofandi hættu. Allir þekkjum við rökin, sem hníga að því, að Bandaríkjamenn ættu ekki að láta sig þetta einu gilda. Eg held þessvegna, að rétt væri að nota nú tækifærið, þegar hinir ágátu fulltrúar okkar í U.N. eru vestra til að athuga, hvort þið getið fundið einhver ráð til að ýta frekar á eftir þessu en orðið er. Gætur þú þá eftir atvikum einn komið því á framfæri, sem þið teldu mestu máli skipta, eða notað tækifærið til að fá samtál með einum þeirra eða fleirum við áhrifamenn þar vestra, til að ýta málinu áfram. Allt verður þetta að vera undir ykkar mati komið því að hér er um svo mjög árfáandi mál fyrir okkur að ræða, að ég treysti því, að þið látið ekkert undir höfuð leggjast til að greiða fyrir framgangi þess. Þó veit ég þó, að þú hefir gert allt sem í mannlegu valdi hefur staðið á undanförunum árum til að fá því farsælan framgang. En dropinn holar steininn og við verðum að halda áfram að hamma á þeim háu herrum þangað til einhver árangur næstu.

Dag kaup f. v. H.N. ein óákvæmt, þau
lebbuna mót, við Dani sem þá 15 dollara
+ hóteli og dr. þen. þa.
World-report

LANDSBANKI ÍSLANDS

THE NATIONAL BANK OF ICELAND

REYKJAVÍK

TELEGR. ADDR.:

INLAND: LANDSBANKI

FOREIGN: NATIONALBANK

CODES:

PETERSON'S 1st, 2nd & 3rd
BENTLEY'S & BENTLEY'S SECOND
LIEBÉR'S — LE CODEVERSEZ
A. B. C. 5th, 6th & 7th

In your reply please quote: —

REF. _____

Kaupmannahöfn 29/9 1947

Kæri utanrikisráðherra,

Eins og sjá má af skeyti því, er eg sendi utanrikisráðaneytinu gegnum sendiráðið 23.p.m., frá London, átti eg tal við Mr. Wallace um fresna fiskinn og söluhörfur á honum í Bretlandi, en hann og firma hans er mjög kunnugt þeim málum.

Skeytið, sem hér með fylgir í eftirriti, ber með sér að hann telur, að fiskþurð muni verða mikil í Englandi um og eftir áramót. Hann telur Breta þurfa 20.000 tonn, en hafi aðeins fengið tonn 10.000 og sumt af þeim fiski reynst illa.

Hann taldi að firma hans gæti ekki fengið innflutningsleyfi nema fyrir nokkrum hundruðum tonna, það væri stjórnin sem keypti, ef um nokkurt magn væri að ræða og réði alveg verðinu, sem mætti gefa fyrir fiskinn.

Þeir myndu geta borgað 1 1/2 - 2 penc. herra, en stjórnartilboðið, og Mof myndi sér að skaðlausu geta greitt 1 penc. herra á allar tegundir fiskjarins; hinsvegar hefðu þeir undanfarið gert slæm kaup, og ætluðu sér að ná því tapi upp, með því að kaupa af ökkur með lágu verði.

Taldi hann hyggilegast að hraða sér ekki með sölu fiskjarins til Bretlands, sá tími kemur er þeir óskuðu að fá hann.

Annars vísast til brefs Bemast til mín um þetta mál, dags. 23.p.m. sem hér með fylgir.

Eins og eg hefi áður tjáð þér, vilja allir selja, en kaupa sem minnst, aðeins nauðsynjar; Þetta er rauði þráðurinn í allri viðskipta-politik hér í Nórðurlálfu. Skera niður innflutning nema aðeins nauðsynjar, en auka útflutning.

Þessum línunum verðum við að fylgja eins og aðrir, ef einhver von á að vera til þess að komast útúr þeim ógöngum, sem við nú erum í; lán eru engin lausn.

Eg bið þig sýna meðráðherra þínum Emil Jónssyni línur þessar.

Hróflun við genginu er óhapp fyrir ökkur, bæði inn á við, en þó sérstaklega út á við, það skapar vantraust á landinu; fast og öruggt gengi er einhver sterkasta stöð hvaða þjóðar sem er.

Mál þetta hefi eg rætt við marga áhrifamenn, og eru þeir sam-mála um að við eigum af Öllum mætti að komast hjá gengisbreytingu, það sé síðasta neyðarúrræði í bili, en hjálpi ekki til lengdar neitt; sú braut sé óendanleg, þar til hrunið kom á endanum.

Fundur sá, er haldinn var í London um fjármál, og skeyti kom um að heiman, að eg mætti á, byrjaði mánudaginn 23.p.m., ekki var sagt í skeytinu hvaða mál ætti að ræða um né hvar fundurinn ætti að vera.

LANDSBANKI ÍSLANDS

THE NATIONAL BANK OF ICELAND

TELEGR. ADDR.:

INLAND: LANDBANKI

FOREIGN: NATIONALBANK

REYKJAVÍK

CODES:

PETERSON'S 1st, 2nd & 3rd
BENTLEY'S & BENTLEY'S SECOND
LIEBÉ'S — LE CODEVERSEZ
A. B. C. 5th, 6th & 7th

In your reply please quote: —

REF. _____

Eg kemst á sneðir um, hvar átti að halda fundinn og mætti á fyrst -
-a fundinum og fékk þar meðal annars að vita, að hann myndi standa
minnst viku .

Mál þau er þar lágu fyrir -og ekkert verður endanlega útkljáð
um þar, veru þess eðlis, að eg sá enga ástæðu til þess að fresta ferð
minni frá London, enda áður búinn að gera ráðstafanir um að fara frá
London 24.sept.

Eg bað sendiráðið að láta Pétur Eggerts eða Eirík Benedík meta
og senda skýrslu heim um það er gerðist á fundinum.

Hér með fylgir bref Bemast dags. 23.p.m.

Með vinsemdarkveðju til þín og þinna og sérstaklega til Ben.Svei -
nssonar.

*Þinn
Benediktsson*

Bemast Importers Group

Incorporating : J. BENNETT (Wholesale) Ltd., - MACFISHERIES (Wholesale and Retail) Ltd.,
H. SMETHURST (Fish Curers) Ltd., - GEO. TABOR Ltd.

NEPTUNE HOUSE, WATER LANE
LONDON, E.C.3

Our Ref. WJW/KMcD

Your Ref.

23rd September, 1947

Magnus Sigurdsson, Esq.,
c/o Brown's Hotel,
Dover Street,
LONDON, W.1.

Dear Mr. Sigurdsson,

I was very pleased to have an opportunity to talk with you yesterday. You told me that owing to the partial failure of your herring fishing and the tie up of your Ministry of Food frozen fish contract with deliveries of herring oil, only half the original contract was valid and we could not expect more than 6,000 tons. You have still available about 12,000 tons of frozen fish unsold in Iceland. In the view of this Group it is unlikely that there will be any substantial increase in the supplies of wet fish landed in this country this winter and it is common knowledge that supplies of other food stuffs will be shorter than ever. This means that the need for frozen fish to supplement supplies of fresh fish is more urgent than ever and the information you gave us will be a great disappointment to the trade who are anxious to keep their customers supplied.

It is an even more serious matter for the members of this Group, who, as you know, have for many years carried on a special business in distributing frozen fish and have relied mainly on Icelandic supplies for this purpose.

I was glad to learn that negotiations for the purchase by the Ministry of the remaining 12,000 tons were still proceeding and hope that the gap between you will eventually be closed. There is no doubt that this fish is needed in this country. If BEMAST can be of any assistance in this matter we are ready to help. I explained that it was extremely unlikely that BEMAST would be allowed to make a private import of such a large

/quantity

Telephone :
MANSION HOUSE 1861

Code :
BENTLEY'S 9th EDITION

Telegrams :
BEMAST, BILGATE, LONDON

Bemast Importers Group

Incorporating : J. BENNETT (Wholesale) Ltd., - MACFISHERIES (Wholesale and Retail) Ltd.,
- - - H. SMETHURST (Fish Curers) Ltd., - GEO. TABOR Ltd. - - -

NEPTUNE HOUSE, WATER LANE
LONDON, E.C.3

Our Ref.

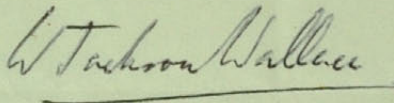
Your Ref.

23rd September, 1947

- 2 -

quantity, but we are permitted to buy a few hundred tons and in so far as this trifling quantity helps your problem, we are ready to negotiate. We are of course, particularly interested in fillets of flats.

Yours sincerely,

(W. Jackson Wallace).

D u l m á l.

External

Reykjavík

Confidential samkvæmt samtali við Bemax Mr. Wallace telur hann England þurfa 20.000 tonn af frosnum fiski en aðeins búinn að fá 10.000 Telur seinna verði fiskþurð því engin hættu bíða og of snemt nú gera samning stop Keyptu af Norðmönnum Dönum nokkur þúsund tonn líkar hvorki fiskurinn né umbúðirnar stop Þeir mundu vilja kaupa fiskinn einum og hálfum til tveimur pence herra hverja tegund en umsímað 20/9 stop Ráðleggja gera gagnboð segja MOF geti án þess að tapa greitt minnst einu pence herra per lbs vegna yfirvofandi fiskþurðar hér þegar áliður tel ekki hyggilegt semja strax stop Vinsamlega tilkynnið Richard Thors ofangreindar upplýsingar stop Símaaddressa mín Hotel Cecil Niels Hemingsensgade Kaupmannahöfn

Magnús Sigurðsson

Christiansborg

København K., d. 12. Okt. 1947.

K.B./E.H.

Kære Udenrigsminister.

Først min hjerteligste Tak for de Dage, vi var sammen paa Island baade til dig, og din Frue. Jeg var ked af, at det desværre ikke var muligt at træffes under Udenrigsministermødet, men jeg kom først tilbage fra Jylland Aftenen før du skulde rejse.

Efter at være kommet hjem fra Island tog jeg til Schweiz, hvor jeg deltog i "Det første europæiske Parlament", hvor der var en lang Række af de ledende Politikere fra Vesteuropa. Jeg blev valgt til Konferencens og Unionens Vicepresident, og det var glædeligt at se, i hvilken Grad de små Lande var i Stand til at udøve en stor og ofte afgørende Indflydelse. Paa mit Initiativ blev der holdt fælles Delegationsmøder mellem de skandinaviske Delegationer og Beneluxstaterne. Paa mit Forslag blev Formanden for den Socialistiske Parlamentsgruppe Bøhy valgt til President.

Jeg har anmodet Generalsekretæren om at sende en Indbydelse til Island og gaar ud fra, at dette er sket. Jeg anmoder ham nu om at sende noget mere Materiale. Jeg vilde meget gerne, om du og andre ledende islandske Politikere kunde tilslutte sig Unionen. Det er min Opfattelse, at et ret snevert europæisk Samarbejde vil være nødvendigt, for at Europa overhovedet kan hevde sig overfor U.S.A. og Rusland. Derfor er det ogsaa min personlige Opfattelse, at Sovjetrusland, der jo i Virkeligheden er et Kontinent for sig; lige saa lidt som Amerika vil kunne optages i Organisationen. Det maa jo iøvrigt ogsaa være dens Opgave at gøre en Indsats til Sikring af selve Demokratiet i Europa.

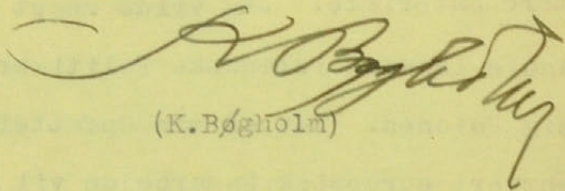
Da jeg jo ikke tror paa, at Europa kan opfattes som en Enhed, mener jeg, at det vilde være rigtigt at basere det europæiske Samarbejde paa Tilstedeværelsen af regionale Ententer.

Jeg haaber, du vil underrette mig, naar du engang igen kommer her til Landet. Der er saa vist nok at drøfte. Vil du bringe min ærbødigste og

venligste Hilsen til din Frue.

Mange gode Hilsener fra

din hengivne

A large, elegant handwritten signature in dark ink, written in a cursive style. The signature is highly stylized and difficult to read, but it is identified as K. Bøgholm in the text below it.

(K. Bøgholm)

København, den 12. November 1947.

6.Ktr.1947-670.

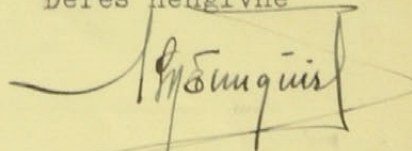
Kære Kollega.

Under Henvisning til vor Samtale under Deres Besøg i København om Benaadning af 3 islandske Statsborgere, der er idømt Straffe efter det danske Straffelovstillæg, kan jeg meddele, at Sagen nu for saa vidt angaar de to af dem, nemlig Sigurdur Kristiansson og Hjörtur Fjeldsted, er gaaet endeligt i Orden, idet Kristiansson ved kongelig Resolution af 4. November 1947 er benaadet for den resterende Straf, og Fjeldsteds Straf ved kongelig Resolution af 5. November 1947 er nedsat til Fængsel i 4 Aar, hvorhos han samtidig er blevet benaadet for den resterende Del af Straffen. For begges Vedkommende er det et Vilkaar for Eftergivelse af Reststraffen, at de tager Ophold uden for Danmark og ikke vender tilbage hertil.

Med Hensyn til den sidste af de omtalte islandske Statsborgere Kristinn Sigmundsson ligger det saaledes, at der ikke har været nogen Mulighed for at nedsætte Straffen under Hensyn til senere mildere Højesteretsdomme, men under Hensyn til den Vægt, Udenrigsministeriet og Justitsministeriet har forstaaet, at der af den islandske Regering og det islandske Alting lægges paa, at ogsaa han benaadnes, vil Justitsministeriet dog efter Henstilling fra Udenrigsministeriet ogsaa for hans Vedkommende søge udvirket Benaadning for Reststraffen. Den kongelige Resolution om Benaadning kan forventes i nærmeste Fremtid, men da Justitsministeriet ikke finder, at der bør gives ham Lejlighed til at opholde sig paa fri Fod her i Landet, vil Benaadningens Tidspunkt blive afpasset saaledes, at han umiddelbart efter Løsladelsen kan føres om Bord paa et Skib, der kan føre ham til Island.

Med venlig Hilsen

Deres hengivne

A.L.H. Elmquist.

Hr. Justitsminister Bjarni Benediktsson,
Reykjavik.

Reykjavik d. 25. Nov. 1947.

Kære Kollega,

Jeg takker Dem for Deres venlige Brev af den 12. Nov. Men især vil jeg takke Dem for alt det De har gjort for de tre islandske Statsborgere, som De har løsladt. Jeg værdsætter Deres Fremgangsmaade i den Sag desto højere som jeg ved, at De i denne Tid har haft andre, for Dem vigtigere Ting at beskæftige Dem med. Derfor ser jeg i Deres Handling et Udtryk for oprigtigt Venskab med mit Land og en klar Forstaaelse af de Vanskeligheder, som denne Sag skaffede de islandske Regeringsmyndigheder.

Jeg er derfor meget glad over at jeg sidste Sommer fik Lejlighed til at stifte Bekendtskab med Dem, og jeg tænker med stor Glæde tilbage til vor Samtale i Köbenhavn og de gode Følger den har haft. Skönt jeg erfarer, at De er gaaet af som Justitsminister, haaber jeg oprigtigt igen at træffe Dem i Deres gamle Stilling, men hvis ikke, saa i det mindste personligt, for selv at kunne udtrykke min Tak til Dem.

Med venlig Hilsen,

Deres hengivne,

Hr. forhv. Justitsminister
A.L.H. Elmquist,
K ö b e n h a v n .

LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 6. D. C.

23rd November, 1947.

Godvinur,

Only a few lines this time. I am hereby enclosing a copy of a speech which I delivered in the Political Committee on Wednesday, Nov. 19th. The reason why I spoke was that a shabby delegate from Poland had the previous evening attacked many of the smaller nations, mentioning Belgium and Luxembourg, and stated that Iceland would vote as the Philippines. I did not find this good company and was insulted and the following morning I replied to him as you can see from the enclosed copy. Many Delegations thanked me for taking this Polish fellow to task. All of the Scandinavian Delegations came to me, as well as the United States' delegate and various others. Particularly the small nations, who felt they had been insulted.

I am also enclosing a speech that I delivered on Thursday, the 20th of November, in the General Assembly, regarding the question of the Indians in South Africa. I had been under considerable pressure, particularly from South Africa and India about my vote and I thought I had to make clear our point of view that we desired to maintain our stand of last year. Needless to say the Indian Delegation was very happy and Mrs. Pandit came to me and thanked me warmly. Although I had not followed the lead of the United States, their chief delegate in this matter, Mr. Fahy, came to me and said this was a fine statement and that he could agree with me.

It is Sunday today and I am hoping that the Assembly can be over Tuesday night, although it is still not certain, as the Palestine question is still in Committee. Regarding that matter, I must ask you to cable me immediately on receiving this letter if you desire us to take our place on the Committee of five nations which is to govern Palestine. As I have explained to you over the phone, this job may take one year and the representatives will have to live in Palestine. It is my opinion that we should

take our seat there as this is really the first time Iceland has been invited directly to participate in solving one of the world's great problems. Personally, I would have liked to represent Iceland on the Committee but I do not feel that I can leave my duties in Washington for such a long time. I hope we can over the telephone discuss and find a suitable candidate to represent us, but I shall have to declare whether or not we are willing to participate.

I trust that Mr. Johnston from Hamburg has now arrived in Iceland and that you are proceeding to conclude the fish agreement. As explained to you, the United States Government is anxious to assist us and 100% payment is the solution proposed by them, so we trust the British will accept that.

You will hear from me soon again and after I get to Washington, I will start on writing the report of the General Assembly.

Bestu kvæðjum, þinn einlægur

Thor

V772

- 2 -

necessities by their respective Governments the spending power
of the soldiers was high according to Icelandic standards and
yielded a considerable Alde-Memoire. increase in employment in
Iceland. The most important factor in this respect, however,
were the big industrial projects carried out by the military

1. During the war the economy of Iceland was badly upset. The country lost most of her markets, especially in Germany, the Mediterranean countries and other southern countries which had bought Icelandic salted fish, wet salted or dried.

From the outbreak of the war almost the entire export produce of Iceland was sold to the United Kingdom, to begin with in accordance with agreements with the British Government, later also through the United States Government. The result was a heavy decrease in the salting of fish, and the drying of salted fish was almost completely abandoned. The fish to the British market was mostly exported iced and either transported by the fish trawlers or by separate fish carriers. The quick-freezing plants also increased their output which was sold to Britain. This trade was very favourable to Iceland. Prices were high and the highest prices were realised by fish sold on the open market in England, i.e. the iced fish. On the other hand the increased prices greatly heightened the standard of wages which again lead to the beginning of an inflation.

During this period a numerous garrison was maintained in Iceland, first by the British, later by the United States. The forces, numbering scores of thousands, were enormous in proportion to the number of inhabitants who are only 120.000 to 130.000. Although the Allied forces were provided with all

necessities by their respective Governments the spending power of the soldiers was high according to Icelandic standards and wielded a considerable influence upon trade and employment in Iceland. The most important factor in this respect, however, were the big construction projects carried out by the military authorities who competed on the labour market in order to be able to carry out their projects in minimum time. All these factors made it impossible to exert any control upon prices and wages which again resulted in inflation.

2. When the war ended Iceland had accumulated considerable foreign assets, but was also left with the inflation. The foreign credits have mostly been used for the purchase of new production materials, especially for the fisheries. These investments have, however, not yet become productive to anything like full degree. Thus, only 12 out of 36 modern fishing trawlers which have been purchased have until now and only quite recently been put into operation.

The inflation, coupled with the failure of the last three herring seasons, has been a heavy drain on the foreign credits, and the foreign assets which have not been put aside for the purchase of new production materials are now depleted. For the immediate future it will therefore be difficult enough for Iceland to provide her barest necessities from abroad. But on account of the small size of the community and its one-sided production, the basic products being derived almost exclusively from fisheries and livestock breeding, the economy of Iceland is more dependent than that of other countries upon imported goods.

to produce dried fish, which is an essential article in the goods and materials. Southern countries, because that method of curing. Since the end of the war the fish market in the United Kingdom has decreased considerably. For the first part of this year it was only possible to export iced fish with trawlers to England, but the trawler sales were of such a limited extent during the period from February to August that similar restrictions, if again adopted, would be disastrous for Iceland when all her new trawlers will begin to operate, and there is a definite possibility that such restrictions may be introduced. Britain has also bought a considerable quantity of quick-frozen fish but since such sales were mostly linked up with the delivery of herring oil, of which owing to the failure of the herring fisheries only less than half of the reasonably expected output has been produced, the sale of about 50% of the anticipated quantity of quick-frozen fish to Britain will not take place. The British have also bought a small quantity of wet salted fish, probably chiefly for re-exportation. The Soviet bought a considerable quantity of quick-frozen fish, although ^a smaller quantity than last year. The sale was effected with the same proviso concerning herring oil as the sale to Britain and, consequently, only half of the anticipated sale has taken place. The Soviets also buy salted herring. For a period the prospects for the sale of salted fish were quite unfavourable, but almost all of it has now been sold to various countries. It has, however, been difficult to sell quick-frozen fish to Germany as refrigerating

to produce dried fish, which is an essential article in the sale to most of the southern countries, because that method of curing was discontinued during the war.

Some salted fish was bought by the United States for use in Greece and Italy and quite insignificant quantities of quick-frozen fish have been sold on the open market in U.S.A.

The fish products have mainly been sold to Iceland's old markets, although it has not been possible to renew trade relations with all of the countries in question. On the other hand, it has not been possible to any extent to establish any new trade relations, except with the Soviet Union, Czechoslovakia and, to a smaller degree, with Poland. It is, however, significant that the negotiations with Russia were more difficult this year than the year before.

The unsold fish products amount to 11-12.000 tons of quick-frozen fish and 3000 barrels of salted roes besides the uncaught production of the present year which will have to be disposed of as either iced or salted fish and may reasonably be estimated at 30.000 tons.

4. Icelandic authorities have, since the British market for fish became more restricted, shown a great interest in selling fishery products to Germany, whither Iceland sold iced trawler fish and iced and salted herring before the war. The outlook will indeed be dark for Iceland's increased trawler fleet, upon which the people have staked their hopes of prosperity, if the trawlers shall be barred completely from dealings with Germany. Icelanders had also been hoping to sell quick-frozen fish to Germany as refrigerating

storage facilities exist in that country. Such storage facilities are, however, rare in other continental countries.

All the attempts of Icelandic authorities at selling fish to Germany have, however, failed. Reiterated steps have been taken by Icelandic trade delegations to Britain and the residing Icelandic Minister in London. A special delegate, a former cabinet minister, was sent to Germany in order to contact the appropriate authorities.

With particular emphasis this matter has been raised with the appropriate United States authorities, through the American Legation in Reykjavik as well as through the Icelandic Minister in Washington.

All these efforts have been in vain. The reply has always been that no fish would be bought for Germany and it would therefore, in spite of the most benevolent attitude, not be possible to buy any fish from Iceland. The discussions have never reached the stage of even beginning to discuss prices, as the purchase of fish has in principle been considered out of the question.

Coincidentally with the receipt of such replies to their questions, Icelanders have read in official reports that other countries, including Norway and Denmark, have sold great quantities of fish to Germany during the past years. This was also made clear by Mr. Johnston who during his stay in Reykjavik this last summer told Icelandic authorities that he had up to that period directed the purchase of great quantities of fish to Germany, although he had, on the other hand, never approached Iceland in that connection.

These purchases were being made while United States and British authorities were informing Iceland that no fish would be bought to Germany and that they considered it of no avail for Icelandic authorities to approach the authorities handling such matters within Germany.

5. Although no definite price has been offered for such fish as Iceland might be willing to deliver on credit, it has been stated that as a basis neither the cost of production nor the price guaranteed to producers by the Icelandic Treasury will be taken into consideration. Yet the cost price is a direct result of the inflation created in this country during the war by reason of causes referred to above. Although the cost price has been so created, Iceland is told that it cannot possibly be taken as a basis, and that rather an allegedly considerably lower world market price should constitute the basis of price offers.

In view of the aforesaid, and considering the fact that the foreign assets of Iceland are depleted and that the country now faces a shortage of foreign currency for the dire necessities of her economy, it is impossible for Iceland, at the same time both to sell the fish for less than production costs, making the necessary internal arrangements for such a step to become possible, and simultaneously to grant a credit with a dubious guarantee on a considerable part of the price of the fish, which is the country's most important source of foreign currency.

If the economic situation should have allowed Iceland

a greater liberty, she would have tried to secure for herself a market in Germany by agreeing upon some credit, but the failure of the herring season, which is just about to close, makes it clear that this is beyond her economic capacity. On the other hand Iceland is willing to consider taking up such negotiations at a later time if financially possible.

In this connection it must, however, be borne in mind that Iceland is obviously in a more difficult position than greater and more powerful nations to loan or give away her produce. It appears also quite unreasonable to impose special restrictions upon the imports of fish to Germany, fish being more difficult and dangerous to produce than any other food. Iceland's entire economy pivots around the fish production and, as matters stand now, a full payment is necessary to uphold the financial structure of the country.

6. Although Iceland cannot afford to sell her fish upon a deferred payment basis, the Government is, nevertheless, confident that the friendly great powers, upon whose decision this matter rests, will afford Iceland an opportunity to resume her normal trade in fish with Germany and enable her to get full payment for what she has to offer on reasonable terms.

Reykjavík, 14th September, 1947.